

כִּי תֵשָׂא שַׁבַּת פָּרָה

בעלון נעסוק בתוכן שיעור 570 שנערך ביום ב' ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בשעה 19:00, במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל.

עלון מס' 457 שנה י' העלון מוקדש לע"נ מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף י"ג אדר תש"פ

כִּי תֵשָׂא - תוכן ענייני הפרשה

999 תפ"ח

- א. מניין ישראל ע"י מטבעות "כסף הכיפורים" (ולא ע"י ספירת בני ישראל).
- ב. מצות תרומת מחצית השקל (ל).
- ג. מצות עשית הכיור וכוונת רחיצת הכהנים את ידיהם ורגליהם לפני העבודה בבית המקדש (ל, יז-כא).
- ד. מצות הכנת שמן המשחה וקטורת הסמים, ואיסור לזרים לעשות כמתכונתם (ל, כב-לח).
- ה. מינוים של בצלאל ואהליאב לעשיית מלאכת המשכן וכליו.
 - ו. אזהרה מיוחדת על קדושת השבת (לא, יב-יח).
 - ז. מעשה העגל (לב, א-ו).
- ת. משה יורד מן ההר ושובר את הלוחות, העונש לעובדי העגל (מיתה בחרב, ובידי שמים ובשתיית המים) (לב, טו-לח).
- ט. משה עולה להר סיני בפעם השנייה, שם הוא מתפלל ומבקש את סליחת ה' על חטא העגל (לג, א-כג).
- י. משה עולה להר סיני בפעם השלישית. הגילוי של י"ג מידות של רחמים והסליחה על חטא העגל (ביום הכיפורים).
- יא. הברית עם בני ישראל, ומצוות זהירות מהגויים עובדי ע"ז, שמירת שבת ומועדים, מצות בכור אדם ובכור בהמה, ואיסור בשר בחלב.
- יב. לאחר רדתו מן ההר "קָרַן עֹר פָּנֵי מֹשֶׁה", ולאחר שהיה מלמד את ישראל תורת ה', שם מסוה על פניו.

אחד מהנושאים בפרשתנו הוא הציווי לעשות משכן, שבא בגלל חטא העגל שמתואר בפירוט במרכז הפרשה. קודם לציווי המשכן ישנו הציווי לשמור את השבת וזאת על מנת להזהיר את בני ישראל שאין עבודת המשכן דוחה את השבת. וכך כתוב (לא, טז-יז): **וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתֵם בְּרִית עֹלָם: בְּיָמֵי וּבְיַם יִשְׂרָאֵל אוֹת הוּא לְעַלְמָּה כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפְּשׁ.**

אומר ה'חפץ חיים', שבת היא האות של אדם מישראל. כשם ששלט התלוי על פתח הבית מעיד על האיש הדר בו, כך גם השבת מעידה על היהודי היכן הוא דר. חנות הנעולה בשבת נושאת עליה שלט יהודי. אבל אם חלילה פתוחה היא בשבת, מעיד השלט על ההיפך.

והנה, בתקופה האחרונה רבו חילולי השבת בפרהסיה במרכולים, ובחודשים האחרונים הצטרפה מכה חדשה בחילולי השבת והיא אוטובוסים ציבוריים - שמספר ערים מפעילים ועובדים בשבת קודש.

מה נדבר ומה נאמר, רק לחשוב שבארץ הקודש שיהודים נקבצו ובאו מכל חלקי תבל, חלקם אף מסרו את נפשם על שמירת השבת וקדושתה, קמו להם קומץ אנשים שלא הרף משסעים ונוגסים בכל דבר שבקדושה ולאחרונה השבת הפכה להיות ה'קרבו' התורן, האם לרגע שכחנו שזו מדינת היהודים? האם זה לא מזכיר לנו התקופה בה שלטו פה היוונים שניסו להחשיך את עינינו בכל אותן דברים שמנסים בתקופתנו לעשות - אותם אנשים "נאורים".

מצוות השבת שקולה כנגד כל המצוות שבתורה, ואמרו חז"ל: **"כל השומר את השבת, כאילו מקיים את כל התורה כולה, וכל המחלל את השבת, כאילו כפר בכל התורה כולה"**, וכן **"שקולה שבת כנגד כל המצוות"**.

בורא עולם נתן לנו את יום השבת וציווה אותנו לשמור אותה. הסיבה לכך היא שכאשר יהודי שומר את השבת הוא מעיד בכך לעולם כולו שהקב"ה הוא זה שברא את העולם. כל יהודי ששומר את השבת מעיד על בורא העולם שהוא יחיד בעולמו ואין עוד מלבדו.

כולנו רצים לקבל ברכות, אך מקור הברכות נמצא במחיצתנו - השבת. השבת היא לא עוד יום, היא יום מקודש מכל הימים עד שאומר המדרש שכל הימים בבריאת העולם חמדו להיות הם בעצמם יום השבת...

בפיט "לכה דודי" שנכתב ע"י רבי שלמה הלוי אלקבץ זצ"ל כתוב: **"לקראת שבת לכו ונלכה כי היא מקור הברכה"**. השבת לא רק מביאה ברכה אלא היא **"מקור הברכה"**! נשתדל יותר לשמור את השבת, ולחזק אותה ע"י לימוד הלכות שבת.

שבת זו השלישית שב'ארבע פרשיות', היא פרשת פרה, שקורין בשבת הסמוכה לפרשת החדש (אין מפסיקין בין שתי פרשיות אלה). מוציאין שני ספרי תורה, באחד קורין לשבעה קרואים בפרשת השבוע, ובשני קורין למפטיר בסדר 'זאת חקת התורה' שבספר במדבר את פרשת הטהרה באפר פרה אדומה. ונוהגין להחמיר בקריאה של פרשה זו, כיון שלפי דעת מקצת מהפוסקים, קריאה זו היא מצוה מן התורה, ונרמזה בפסוק: **זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר - דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מִזְכִּיר תַחֲלִילָה אֶת הַמִּצְוָה וְאַחֲרָיֶהָ - דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּלוֹמֵר, דַּבֵּר וְתִקְרָא לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַחֻקָּה הַזֹּאת.**

יִשְׁחַקְתָּ מִמֶּנָּה הַדֶּק" (ל, ל) - הקול יפה לבשמים

כתוב בגמרא (כריתות ו): שכשהיה הממונה שוחק הסממנים לקטורת, היה אומר: **"הדק היטב היטב הדק"**, מפני שהקול יפה לבשמים. ומספר ביאורים לדבר: הנה כתבו התוספות (שם ד"ה 'הדק היטב') שכך היה בקבלה לחז"ל, שהבל היוצא מן הקול טוב לבשמים. כל השמעת קול נותנת ריח טוב בבשמים. אמנם מצינו כמה פעמים בש"ס שלא דווקא לומר 'הדק היטב' יפה לבשמים, אלא כל השמעת 'קול' יפה לבשמים, כמבואר בגמרא (ערכין י): **"מכתשת הייתה במקדש, של נחושת הייתה, ומימות משה הייתה, והייתה מפטמת הבשמים, נתפגמה והביאו אומנין מאלכסנדריא של מצרים ותיקנוה, ולא הייתה מפטמת כמו שהייתה, נטלו את תיקונה והייתה מפטמת כמו שהייתה"**. ופרש"י (ד"ה מפטמת הבשמים): **"שבה היו כותשין סממני הקטרת, והיה קולה צלול ומפטמתה בשמים יפה, ונותנת בהן ריח, כפי שאמרו בגמרא (כריתות דף ו): השוחק אומר 'הדק היטב היטב הדק', שהקול יפה לבשמים"**. וכן משמע בגמרא (שבת נח): **שכל 'קול' יפה לבשמים - שבימי חז"ל היו עושים 'פעמונים' למכתשת שכותשים בה סממני בְּשָׁמִים, כדי שתשמיע קול בשעת הכתישה, לפי שהקול יפה לבשמים.**

וה'שלטי הגבורים' (שער פח) מפרש שבאמירת 'הדק היטב' יש תועלת לשוחק, שע"י שיודקו הבשמים דק מאד, עלול שאבקה כתישה תפרח ותעלה בגרון השוחק, ומפני חוזק הבשמים יכול לבוא לאסכרה מסוכנת, ע"כ אומר השוחק **"הדק היטב היטב הדק"**, שמוציא מילים אלו בלשון ובאיברי הנשימה הוא דוחף אבקה בשמים ומוציא אותם חוץ מגרונו.

[אוצר פלאות התורה]

"רַגַע אֶחָד אָעֵלָה בְּקִרְבְּךָ וְכִלִּיתֶיךָ וְעַתָּה הוֹרֵד עִדֶיךָ מֵעֲלֶיךָ וְאֲדַעֶה מָה אֲעֲשֶׂה לָּךְ" (ל, לו)

וברש"י: "ועתה" - פורענות זו תלקו מיד, שתורידו עדיכם מעליכם. "ואדעה מה אעשה לך" - בפקודת שאר העוון אני יודע מה שבלבי לעשות לך.

הדברים סתומים מאד, מהי הכוונה בחלוקה זו של העונש, שפורענות אחת תהיה מיד, שיורידו עדיים מעליהם, ושאר פקודת העוון, אין הכתוב מגלה מהי, אלא ה' יודע בלבו מה היא ומתי תהיה? ועוד, הרי תמיד נוהגת מידת ארץ אפים, ומדוע כאן התורה מדגישה שפורענות זו תהיה "מיד"? ויש לבאר עפ"י מה שיסד הגר"א (בסידור "אשי ישראל") שברכת 'אשר בחר בנו מכל העמים' ו'נתן לנו את תורתו' אלו שני דברים שהיו בשני זמנים. תחילה היה ה'בחר בנו' בימים שלפני מתן תורה, כשנאמר לעם ישראל "אם שמוע תשמעו בקולי, והייתם לי סגולה מכל העמים, ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש", וישראל השיבו "נעשה ונשמע". ואח"כ ב-'ב' בסיון 'נתן לנו את תורתו'. והנה בחירה זו מוגדרת בכתובים ונביאים כקשר של נישואין, כפי שכתוב (שיר השירים ג, יא): "צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו". "ביום חתונתו" - יום מתן תורה, שעטרוהו למלך וקבלו עולו (רש"י).

מאיך גיסא, חטא עבודה זרה נמשל בספרי הנביאים לאשה נשואה שנטמאת בעבירה, והוא עומד בסתירה מוחלטת לקשר הנישואין שבין הקב"ה לכנסת ישראל, כפי שכתוב (הושע ב, ד): "ריבו באמכם ריבו כי היא לא אשתי ואנכי לא אישה, כי זינתה אמם הובישה הורתם".

עתה אומר הכתוב, כי שתים רעות עשו בני ישראל בחטא העגל: א. עוון עבודה זרה החמור ב. הפרת "חיבת חיתון חוקי חורב" (קנינת ט' באב). ומעתה, על עוון - יש מקום למידת ארץ אפיים, שהיא ממידות רחמיו של הקב"ה, אשר הוא סובל עלבון ואינו ממחר להיפרע אלא עד יום מותו יחכה לו שישוב בתשובה. אולם כל זה שייך רק לגבי הקפידה והעונש על העוון, אבל מה שע"י חטא העגל נעשה מצב ש"היא לא אשתי ואנכי לא אישה" - כלפי זה אין שום מקום למידת הרחמים, משום שאין זה עונש, אלא מציאות שבה אין יותר קשר נישואין, כזנות האוסרת ומנתקת את האשה מבעלה. ע"כ "עתה" - פורענות זו תלקו מיד, שתורידו עדיכם מעליכם. אותו עדי שקיבלו בני ישראל בהר חורב, הלא הוא עדי נישואין כתכשיטי כלה, כלשון הכתוב (ישעיהו סא, י): "כחתן יכהן פאר וככלה תעדה כליה", עדי זה הם איבדו עתה, מיד, ללא מקום למידת ארץ אפיים. אבל ביחס לחלק השני שבחטא, עוון עבודה זרה שבידם, 'אדעה מה אעשה לך' - 'בפקודת שאר העוון אני יודע מה שבלבי לעשות לך', כלפי זה ה' רחום וחנון ארץ אפים ורב חסד, ומנהיג את העולם כולו במידת הרחמים. [שבת ומועדים]

* "קודם חטא העגל היתה לכל אחד מישראל נשמה יתירה בכל יום, ולאחר חטא העגל ניטלה מהם, ולא ירדה להם כי אם בשבתות וימים טובים" (ילקוט ראובני).

* יניס וימברס, בני בלעם שעשו את העגל, היו שקולים בכוחם כשלושת אלפי איש. ועליהם אמר הפסוק שבני לוי הרגו במעשה העגל כשלושת אלפי איש (זוה"ק פר' בלק קצ"ד).

* בני ישראל לא נענשו (מיד ובכל התוקף) על חטא העגל, כי הקב"ה רצה שיכשלו בו. כיון שלאחר מתן תורה הוסר מהם יצה"ר, ותכלית יצירת האדם היא שיתמודד עם יצרו הרע, לכן רצה הקב"ה שיחטאו ויחזור להם יצר הרע (מלבי"ם ל, לב, לד).

* בני ישראל נענשו על חטא העגל (והוא קיים לדורות) למרות שמשה רבינו העניש החוטאים, שלא מחו בעושי העגל (אלשיך ל, יב).

* כשאמר הקב"ה "ועתה הניחה לי... ואכלם, ואעשה אותך לגוי גדול" - לא התכוון לכלות את כל עם ישראל חוץ ממשה רבינו, אלא להשאיר גם את שבט לוי (וע"י זה יהיו כ"ב אלף איש בישראל ותשרה בהם השכינה) (תפארת יהונתן לב, י).

* "ב' אלו היו עוונות הגדולים שבישראל: חטא העגל, שהיה מרידה בלוחות ובתורה, וחטא מרגלים, שהיה מרידה בארץ ישראל. ושני החטאים נוקבין והולכין על כל ימי שפלותינו בגלות (שפת אמת ליקוטים לט"ו באב).

* אהרן עשה את העגל לכבוד ה' (אבן עזרא דברים לג, ח), "אף אהרן נענש עמהם מיתת בנים" (במדבר רבה ט, מז).

* הגברים שהביאו לאהרן את התכשיטים, אמרו לו שזה מהנשים (כלי יקר לב, ב).

* "אף על פי שכוונת אהרן הייתה לשמים, מכל מקום המעשה בידיים היה חילול ה'. ואף על פי שהוא לא חטא בו, החטיא את ישראל שלא בכוונה. שעל ידו טעו אחריו, ונפלו הרבה מישראל" (רבינו בחיי דברים ט, כ).

* חטא העגל הוא הסיבה האמתית שבגללה לא נכנס אהרן לארץ ישראל (מלבי"ם דברים י, ו).

* אהרן התיירא לגשת למזבח (כפי שמופיע בפרשת שמיני) מכיון שדמות של עגל הזכירה לו חטאו. אמר לו משה רבינו: 'מפני מה אתה בוש, לכך נבחרת'. כי רק בגלל חטא העגל הוא ראוי לשמש, מכיון שאין ממנים אדם על הציבור אם אין קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו (מושב זקנים מבעלי התוספות ויקרא ט, ז).

* **"מה עשה לך העם הזה"** - מלמד שהיה אהרן נוטל את הקורנס ופוחסו לפניהם (הכה על ראש העגל עד שמחק ומעך צורתו). ואומר להם: ראו שאין בו ממש. הוא שאמר משה לאהרן "מה עשה לך העם הזה" (מוטב היה שידונו שוגגין ואל ידונו מזידין, ואלו לא הודיעם שאין בו ממש - היו שוגגים) (ויקרא רבה ז, א).

"זֶה יִתְּנוּ... " (ל, יג)

וברש"י: הראה לו כמין מטבע של אש ומשקלה מחצית השקל, ואמר לו כזה יתנו. ללמדנו, שצדקה כמוה כאש. כמה שתיקח ממנה, אין הדבר גורע ממנה כהוא זה - היא לא נחסרת. כך גם הנותן צדקה, אינו מחסר מממונו כלום, כי הקב"ה ממלא את חסרונו ככפל כפליים.

"מִסְפָּרָךְ אֲשֶׁר פָּתַבְתָּ" (לב, לב)

זה ספר תורה (רש"י).
ויש אומרים פרשת תצווה (רבינו בחיי). ויש אומרים זהו ספר החיים שבו נגזר דין האדם בראש השנה (רשב"ם).
ויש אומרים זה ספר שכתובות בו זכויות, וביקש משה שזכויות שלו יעברו לכלל ישראל (ספורנו).

מדוע נצטוו ישראל לתת דווקא מחצית השקל?

כתוב בירושלמי (שקלים ב, ג-ד): רבי יהודה ורבי נחמיה - חד אמר: לפי שחטאו (בחטא העגל) במחצית היום - יתנו מחצית השקל, וחד אמר: לפי שחטאו בשש שעות ביום (בחצות היום) - יתנו מחצית השקל, ששוויו שישה מטבעות קטנות (שש מטבעות שנקראים גרמיסין). רבי יהושע בן רבי נחמיה בשם רבי יוחנן בן זכאי אמר: לפי שעברו על עשרת הדברות בעשיית העגל - יהיו נותנים כל אחד עשר גרה, שהוא מחצית השקל. רבי פנחס בשם רבי לוי אמר: לפי שמכרו האחים את יוסף בעשרים כסף, וכל אחד מהאחים קיבל 2 דינרי כסף (עשרים כסף - הם 5 סלעים, לפי שארבעה דינרי כסף הם סלע, והסלע הוא שקל, נמצא שכל אחד מהאחים קיבל מחצית השקל), לפיכך יהיה כל אחד ואחד מישראל נותן מחצית השקל.

”וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶעְבִּיר פֶּל טוֹבִי עַל פְּנִיךָ וְקִרְאתִי בְּשֵׁם ה' לְפָנֶיךָ וְחַנְתִּי אֶת אֲשֶׁר אֲחֹן וְרַחֲמֵתִי אֶת אֲשֶׁר אֶרְחֵם” (לג, יט)

”אני אעביר כל טובי על פניך”, פירוש כל מדות טובות שאני מטיב בהם לבריותי (אור החיים).

”וחנותי את אשר אחון” - אותן פעמים שארצה לחון. ”ורחמתי” - עת שאחפוץ לרחם. עד כאן לא הבטיחו אלא עתים אענה ועתים לא אענה, אבל בשעת מעשה אמר לו הנה אנכי כורת ברית, הבטיחו שאינן חוזרות ריקם (רש”י). סיפר רבי שלום שבדרון זצ”ל: היה זה בימי מלחמת ששת הימים, בשנת תשכ”ז, כאשר פגז שירו חיילי הלגיון הירדני פגע בבלון של גז, מה שגרם להתפוצצותו, ולפריצתה של שריפה. אולם רגע לאחר מכן - פגע פגז נוסף, הפעם - בדוד של מים, כאשר המים שפרצו מהדוד - כיבו את השריפה שפרצה בעקבות התפוצצות בלון הגז. לכאורה, נשאלת השאלה: אם היה ברצונו של הקדוש ברוך הוא שבלון הגז לא יגרום לשריפה, מדוע סובב את הדברים כך שהפגז יפגע בו? ואם רצונו היה שתפרוץ שריפה - מדוע הוא סובב את הדברים כך שפגז נוסף יפגע בדוד המים ויוביל לכיבוי השריפה? אלא - הקב”ה, כמובן, היה יכול למנוע את השריפה מלכתחילה... אולם אז, לא הייתה באה לידי ביטוי החביבות הרבה שהוא רוחש ליושבי ירושלים! לפיכך, סובב ה' יתברך את הדברים כך שהשריפה תפרוץ - ולאחר מכן תכבה, ובכך יוכלו בניו חביביו לראות בחוש את חיבתם הרבה לפני אביהם שבשמים!

ומעשה הבא: הצדיק רבי אהרן וינוגרד זצ”ל, ידוע היה ומפורסם כגאון עצום, תלמיד חכם מופלג אשר כל רז לא אניס ליה, וכמתמיד שאין דוגמתו - עד שכל רגעיו היו מחושבים בקפידה, ונוצלו ללימוד התורה. את פרנסתו הדלה, מצא רבי אהרן מבית מדרש קטן שניהל, אשר שמו של היי”ש שהוגש בו - נישא בהערצה בפייהם של הגויים המקומיים, תושבי סטוצ'ין והסביבה. אמנם גם בשעה בה שירת את הערלים - היתה דעתו נתונה להוויות דאביי ורבא, אולם קולות הרקע, מצהלות הערלים השיכורים - היו לו לזרא. ובכל זאת, באין בידו מקור פרנסה אחר - לא נותרה לרבי אהרן ברירה, והוא המשיך להגיש את היי”ש שלו מדי ערב לכפריים מהסביבה. לילה אחד נכנס אל בית המרזח נכרי לא מוכר. הלה הריק אל גרונו כוסית אחת, ועוד אחת,

ואחריה שלישית, ורביעית, אולם כאשר הגיעה השעה לשלם את החשבון - התברר כי אין בידו פרוטה לפורטה... רבי אהרן, שלא מסוגל היה לפגוע באיש, הסכים עם הזר כי ישאיר את מעילו הבלוי והמרופט בידו של רבי אהרן כמשכון, עד שישגיג את הכסף ויפרע את חובו. הימים נקפו, והזר לא הגיע לתבוע את מעילו, ואף לא שילם את החוב. בינתיים, נפוצו שמועות כי שודד מפורסם, שהיה מבוקש ע”י השלטונות זה מכבר - הגיע אל העיירה, ולאחר חקירה נמרצת, התברר כי אחת מתחנותיו הראשונות הייתה בבית המרזח של רבי אהרן... כפי שניתן להבין, המדובר היה באותו הזר, שלא היה אלא השודד בכבודו ובעצמו!

כאשר הגיעו החוקרים וביקשו לדלות פרטים נוספים מפיו של רבי אהרן, הוא מיהר להציג בפניהם את מעילו של הזר ולספר להם דברים כהווייתם. הוא לא העלה בדעתו, כי המעיל הזה ישמש בסופו של דבר לראיה נגדו, וכי הוא עצמו יושלך לבית הסוהר למספר חודשים בעוון סיוע לדבר עבירה, למען ישמעו ויראו... לא הועילו שתדלנויות וקשרים, ואפילו לא שוחד ושלמונים... השלטונות היו נחושים בדעתם, ולא היו מוכנים לשמוע מאומה!

ובינתיים, הצדיק יושב לו בבית האסורים, וכל המהומה שסביבו כאילו אינה נוגעת לו כלל ועיקר... עסוק היה יומם ולילה בלימוד התורה הקדושה, ופניו מאירות באור שלא מעלמא הדין...

בעת שהגיעו לבקרו, אותם אלו אשר קיבלו את הרשות לכך לאחר מאמצים מרובים - תמיד מצאוהו כששפתיו מרחשות ופניו זורחות כשמש וכירח. אך הנה, ביום מן הימים, כאשר הגיע אחד מעסקני סטוצ'ין לבקר את רבי אהרן - הוא מצאו יושב בסבר פנים רציני מול רשימה ארוכה... ”מה יום מיומיים? מה פשרה של אותה רצינות שנפלה על רבנו לפתע?” תהה האורח, ואילו רבי אהרן הסביר ואמר: ”ראה נא... הלא ברור כי הקב”ה אינו עושה דין שלא במשפט... אם הושלכתי אל בית האסורים - הרי שהיתה סיבה שגרמה לכך! פשפשתי במעשי, ובעקבות עצתם של חז”ל הקדושים, משלא מצאתי מאומה - תליתי בביטול תורה... ואכן, נזכרתי, כי זה מכבר קיבלתי על עצמי להשכים באשמורת הבוקר ולשקוד על תלמודי, אולם במשך תקופה מסוימת לא עמדתי בכך, מסיבות שונות... מעתה, לא נותר לי כי אם לערוך את החשבון, לבדוק כמה ימים חיסרתי מלימודי, ובכך אוכל לשער את משך מאסרי הצפוי... את זאת עשיתי אפוא, ובחשבוני עלה כי עלי לשהות במאסר חודשיים ושבועיים בדיוק... כעת, ברור לי: כאשר יחלפו חודשיים ושבועיים בדיוק מעת מאסרי - אשתחרר!” אותו עסקן עמד משתומם לנוכח גדלותו של רבי אהרן ודקדוקו העצום בכל פרט מפרטי מעשיו. אולם בליבו הוא עדיין השתומם: כמי שניסה רבות לפעול לשחרורו של הגאון - ברור היה לו כי אין כל הגיון להניח שמועד השחרור כה קרוב! הדבר פשוט לא מתקבל על הדעת! אך, ראה זה פלא: בחלוף חודשיים ושבועיים בדיוק מאז מעצרו של רבי אהרן - התרחשו תמורות פוליטיות ברחבי הממלכה, ועל כס השלטון עלה אלכסנדר השלישי, אשר עם הכתרתו - העניק חנינה לכל האסירים כולם, והצדיק רבי אהרן בכללם... הרי לנו, כי לפעמים נגזר על אדם צער כעונש על חטא מסוים שחטא, אולם הדין מחושב ומדוקדק בתכלית: ברגע בו הושלמה הכפרה ותמה סאת היסורים - הצער חולף כרגע, ולא נותר אפילו לדקה אחת מיותרת!

"ויתן על פניו מִסֹּה" (לד, לג) - סיפור אצילי

רבי זושא (אחיו של רבי אלימלך מליז'נסק ז"ע) היה עני ומדוכא בייסורים, אך תמיד פיו היה מלא רינה להקב"ה למרות שבביתו שרר המחסור. בתו גדלה והגיעה לפרקה, וכבר צריך להתחיל לחפש בעבורה חתן מתאים, ולר' זושא אין כל צרכו אף לצרכי יום-יום, וכיצד עוד יהיה לו כדי להשיא את בתו לחתן הגון? יום אחד הזמינו רבו לחדרו, ואמר לו: "בת יש לך בביתך שהגיעה לפרקה, ואתה צריך להשיאה, ואני יודע שאין לך פרוטה במה להשיאה. הנה לך שלוש מאות רובל, סע לביתך, הבא את הכסף לזוגתך, תשתדלו ותתאמצו למצוא לה חתן הגון, ויעזור ה' שיהיה בהצלחה!"

ר' זושא יצא לדרכו והנה רק הגיע לאכסנייתו ולאוזניו מגיע קול המולה. מתברר כי ביתה של אישה אלמנה הגרה בעיירה היא הגיעה לפרקה, והשתדכה עם בחור, והיום הוא יום חופתה. הכל כבר מוכן לחתונה. הקרובים והאורחים מקרוב ומרחוק הגיעו, האלמנה הבטיחה לחתן נדוניה בסך שלוש מאות רובל, והנה החתן דורש כי סכום הנדוניה יועבר לידו עוד לפני החופה. האלמנה שהבטיחה, מוכנה הייתה מיד לשלשל לידו את הכסף, אותו הסמינה במקום בטוח בביתה, אבל שוד ושבר! הלכו לבית להביא את המטמון, כדרישת החתן, אבל הכסף נעלם ואיננו! נגנב או אבד בדרך כלשהי, ולא די לאותה אלמנה אומללה בזה שהכסף אבד, אלא שהחתן מסרב ללכת לחופה!... שומעת האם שהכסף שהחביאה במגירה סמויה בביתה נעלם, והיא מתעלפת. שומעת הכלה כי החתן מסרב ללכת לחופה. וגם היא מתעלפת. צעקות רמות של "הצילו" מתערבבות בצעקות 'חפשו את הגנב!' שיתנו עצה איך להציל משפחה שלמה מבושה ואסון! כאשר שמע רבי זושא את כל המתרחש, השתיק את כולם בקול רגוע: "אני מצאתי את הכסף האבוד! לאחר כמה רגעי שמחה וששון, פונים ואומרים אל רבי זושא: "נו, איפה הכסף? הואל נא להעבירו כדי שנוכל לערוך את החופה במזל טוב". משיב רבי זושא: "וכי שוטה אני בעיניכם, שאסתובב עם סכום גדול של 300 מאות רובל בכיסי? אלא מאי, השארתי באכסנייתי במקום שמור ביותר ומכס אני מבקש, היות ועלי להיות בטוח שהכסף שמצאתי הוא אכן שלכם, תנו לי סימנים מדויקים על הכסף, היינו כמה ממנו היה בשטרות של מאה, של עשרה, ושל חמישים רובל. אם אמצא שהכל מדויק - מיד ארוץ ואביא לכם את הכסף". האלמנה אכן פירטה בדיוק רב את סדרי גודל של שטרות הכסף, ורבי זושא יצא לדרך. את דרכו עשה, כמובן, לחלפן בעיירה כדי שימיר לו את השטרות בדיוק לפי הסימנים שנתנה האלמנה. מקץ חצי שעה חזר למקום החתונה ולפתע ר' זושא מכריז: "אמנם כן, מצאתי, וזה באמת הכסף, אבל אני רוצה שכר טירחה ומעט דמי תיווך!" כולם מגיבים בתדהמה גדולה: "מה?! דמי תיווך? על השבת אבידה?!!... ר' זושא בשלו, ומדהים את כולם בדורשו סכום של 25 רובל, לא פחות. סבלנותם של הקהל פוקעת לגמרי. מה?! 25 רובלים? והלא עם סכום כזה אפשר לחיות כמה חודשים! קם יהודי אחד חכם, וצעק: "מה צריך לריב כאן? ניקח אותו ונרבי!" וכך היה. עמדו ותפשו את ר' זושא וסחבו אותו בידי וברגליו אל הרב ושטחו בפניו את כל הסיפור. שומע הרב ומתחלחל ממש: "מה? כסף הוא דורש, ועוד סכום כזה? לא יקום ולא יהיה! אני פוסק: אפילו פרוטה אחת לא לתת לו, עליו להחזיר את כל 300 מאות הרובל!" קם ר' זושא ואמר: "אני באמת רציתי לקבל 25 רובל, אבל אם הרב פסק כפי מה שפסק - אין לי ברירה אחרת. קחו נא את כל ה- 300 מאות רובל".

אחד מהקרובים שהיה במקום מיהר להוציא מידו את הכסף, כשהוא פולט לעברו מילות גנאי ואף יורק על הרצפה לאות בוז על עסקיו של זה.

עברה לה תקופה, ורבו של ר' זושא נזדמן לעיירה. בעת שהותו שם, סר לביקור אצל המרא דאתרא. תוך כדי שיחה התברר לרב כי אותו עובר-אורח עם מעשה ה-300 רובל - הוא תלמידו. לא שתק הרב, פנה לרבי ואמר: "כך נראים החסידים של כבודו, מוצאים אבידה ותובעים שכר טירחה על ההחזרה"? הבין מיד הרבי מה בדיוק עשה ר' זושא עם 300 מאות הרובל שנתן לו כדי להשיא את בתו. כשחזר לבית-מדרשו שלח וקרא לר' זושא, ושאל: "יקירי, זה שנתת את הכסף - אני מבין. ראית שהולך לקרות אסון, עשית מה שעשית, מיהרת והצלת משפחה שלמה. אבל מה זה שביקשת עשרים וחמישה רובל 'שכר טירחה'?"

משיב רבי זושא לרבו ואומר: "כאשר נכנסתי ואמרתי, 'מצאתי את 300 מאות הרובל', בא אליי הבעל-דבר (הוא היצה"ר, הוא השטן וכו'), והתיישב עלי בכוח: זושא! הוא אמר לי - עשית מצווה כה גדולה, עין עוד לא ראתה! עוד לא זכה איש למצווה אשר כזו!... הרגשתי בנפשי כי אני כמעט מתמוטט. התחלתי להתאבק עימו והצלחתי להתגבר עליו. ושוב, כשבאתי אל החלפן כדי להחליף אצלו את השטרות כדי שיתאימו לסימנים שנתנו לי, שוב בא אליי בכל מיני דיבורים, ושוב הכרעתי אותו וניצחתי. אבל כשהתחלתי ללכת למקום החתונה כדי למסור את הכסף, הוא נפל עלי בצורה נוראה: 'אתה ראש בני הגולה! - אמר לי - אתה גדול הדור, יחיד הדור, ממש אין כדוגמתך'!... כאן כבר הרגשתי שאינני יכול יותר לעמוד מולו, ושלפתי את הנשק האחרון שהיה בידי: מה? כבוד התחשק לך? אני כבר אראה לך מה זה כבוד! ואז נכנסתי ואמרתי להם: "אני רוצה שכר טירחה"!! זכיתי לסדרת בביזיונות, וכך ניצחתי אותו את הבעל-דבר, וניצחתי ממיזמותיו להביאני ח"ו לגאות וגאון. מודה אני להשם יתברך על שעזרני בעת צרה!" [אור דניאל]

**בברכת התורה
רינה רון**

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק מרת אימ: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה סלמן בן חבו ודוד: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: שלמה בן זוהרה אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: סמי בן חנה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: ישראל מאיר בן עטרה מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון מרים בת עזיזה: נוראני בת מרים ורבי: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה שמחה בת סרח: חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

ההצלחה: אריה (לאון) בן מלכה
זיווג הגון: זרבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther) רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כסאנה שליט"א אברהם בן חנה: יעקב ישראל בן גלית אורטל בת גלית: יקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה דוד בן שמחה: מנחם בן עליזה: איתן חיים בן שלומית פאולה בת דינה: זרבה בת הודיה: אברהם בן אנט מרים קרן בת רבקה: אילה לאה בת ציפורה שרה בת רבקה: שרה תהילה בת חנה פיבי בת חביבה בן חמו: רות בת לינה נורית בת רחל: רחל בת נטורה: גלית בת רות

זרע של קימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לילי: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל יובל בן שלומית הודיה בת ציפורה: רחל בת חיה עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102